

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XXXVII. Factâ per matrem liberorum suorum tutricem promissione venditionis, an & quando ante rstificationem liberorum, & contractu nondum in scripturam redacto, liceat ab eo recedere absque metu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

5 † querendum, & ideo de illa laudimium non debetur. Burg. in tract. de laudim. part. 2. inspect. 28. num. 8. Sola de iur. emphyt. decret. in casibus, gloss. 1. n. 24. renunciatio vero respicit quæsitum, & propterea de ea laudimium debetur. Sola loco citato, n. 23.

In casu proposito agebatur de iure quæsitio: quia in contractu divisionis & renunciationis, liberi dividentes declarabant se paternam hereditatem accepisse: & sic agebatur de renunciatione, non de repudiatione. Cancer. lib. 3. var. resol. cap. 22. n. 211. & segg. & cap. 15. de renunciat. n. 171. Hodierm. ad Sord. decis. 70. n. 12.

6 Tercio, dictum fuit, libere posse fratres dividentes recedere à contractu absque solutione laudimii, duplici ex capite. Primo, propter pacta resolutiva in eo apposta, quibus conventum fuerat, contractum ipso iure esse nullum, si mater dividendum ratificare nolle, prout reculavit, & sic contractus pro nullo habendus est, ex quo laudimium solvi non debet: quia titulus reducitur ad non titulum. Amed. q. 39. n. 14. de laudim. Burg. part. 1. inspect. 10. n. 18.

7 Secundò, quia res adhuc erat integra, & traditio nondum fuerat subsequuta: & sic cum jus non fuisset quæsitum Domino directo, potuerunt partes impunè à contractu recedere. Amed. loco cit. q. 38. per totam. Burg. dict. part. 2. inspect. 11. apud quos hæc materia copiosius tractatur, & dicemus cap. sequenti.

8 Quarto principaliter notandum est, quod quanvis contractus ille mutue renunciationis, fuisset inter fratres celebratus per viam donationis, tamen laudimium debitum fuisset Domino directo, non obstante statuto quo cavetur laudimium ex donationibus non deberi, cum tale statutum donationes onerosas minimè comprehendat, neque impediat quominus laudimium pro rata oneris debeatur. Burg. dict. part. 2. inspect. 30. n. 10. Sol. dict. rit. de iur. emphyt. decret. in casibus, gloss. 1. n. 16. Bertrand. conf. 123. & 124. lib. 1. posterior. Rot. Aven. decis. 143. n. 4.

9 Quintò, maior difficultas oritur, quando contractus non per viam repudiationis, nec per viam mutue donationis factus fuit, sed per modum divisionis: hoc enim casu verius est secundum communem Doctorum traditionem, pro rata pecunie quæ in tali contractu intervenit, laudimium deberi: prout docet Zucard. de mission. in possession. n. 38. Anchar. jun. lib. 3. quæst. fam. q. 155. n. 13. Sord. conf. 538. n. 5. Anton. Macerat. lib. 1. resol. 32. n. 3. Gratian. discept. forens. cap. 180. n. 23. † Quod tamen limitat Dominus Ludovic. Bellus conf. 136. in fin. ut locum non habeat quando ageretur de re aliqua particulari, quæ commodam divisionem non pateretur, aliquo pretio refuso: tunc enim laudimium non deberi existimat: & eiusdem sententia fuit Amed. in dict. tract. de laudim. q. 25. n. 5. vers. unde per Doctores, & q. 26. n. 4.

10 Et hæc sententia vera est, quia hoc casu alienatio est necessaria, ex qua laudimium non debetur, † sicut in alienatione necessaria, Dominus directus non habet ius prælationis. Roman. conf. 107. incipiente Circa id quod queritur, n. 1. & per totum, cum pluribus citatis per Berlich. tom. 2. conclus. 39. n. 65. & decis. 98. Tiraq. de retract. consang. §. final. num. 3. & §. 1. gloss. 14. n. 8. & segg.

11 Sextò, licet quæ mox dicta forent, vera sint in terminis iuris communis, & statuti: tamen secundum sententiam Doctorum Gallorum, nullum debetur ex divisione inter coheredes laudimium, quanvis uni tota hereditas adiudicaretur, facta pecunie compensatione, etiam si partes verbo permutationis in contractu uterentur: cum principalis partium intentio

Tom. I. Pars I.

fuerit dividere, non permutare; divisio vero sit alienatio necessaria, quod optimè explicat Argentæus in consuet. Britan. art. 73. not. 4. n. 3. & Fetter. in addit. ad Guid. Pap. decis. 48. vers. ex divisione, & in alia secunda additione, in principio. Bacquet in tract. des francs fiefs, cap. 7. n. 22. & 23. & ad hanc sententiam conferte videntur tradita per Castrenf. consil. 144. vers. sed his non obstantibus, vol. 1. qui tamen loquitur de rebus, quæ commodam divisionem non patiuntur, & sic necessariò deveniendum est ad adjudicationem uni ex coheredibus, & prædictæ sententiæ adhæsit Blancard. de laudim. notab. 25. Apud nos tamen prævalebit communis sententia sic explicata, ut supra dictum fuit.

C A P V T XXXVII.

Facta per matrem liberorum tutricem venditionis promissione; an, & quomodo ante ratificationem liberorum, & contractu nondum in scripturam redacto, liceat ab eo recedere, absque metu solutionis laudimii. Vtrum liceat minoribus, & Universitatibus recedere à contractu, ante factas subhastationes & instrumentum. Quomodo concipi debeat contractus, dum partes à venditionis promissione recedunt, ne teneantur ad laudimii solutionem.

S V M M A R I U M.

- 1 Ex simplici venditionis promissione, nullum debetur laudimium.
- 2 Nulla actio realis, sed solum personalis, oritur ex promissione de vendendo.
- 3 Iuramentum præcisè obligat iurantem. Intellige tamen, ut si factum præstare nequeat, libereatur solvendo interesse, n. 4. & 5.
- 6 Non dicitur promissio de vendendo, sed vera venditio, quando omnia substantialia intervenerunt, & partes habuerunt relationem ad actum tunc præsentem.
- 7 Laudimium non debetur ex actu, in quo sola produciuntur actio personalis.
- 8 Quando in actu aliquo non intervenerunt, aut intervenire non potuerunt solemnitates requisitæ, non dicitur contractus, sed potius promissio de contrahendo.
- 9 Ex venditione nulla, veluti de bonis minorum sine solemnitatibus, nullum debetur laudimium.
- 10 Ex contractu conditionali nullum debetur laudimium ante verificatam conditionem.
- 11 Contractus alienationis bonorum ad pupillos spectantium non valet, nisi fiat in scriptis.
- 12 Contractus alienationum, in quibus requiruntur subhastationes, dicuntur fieri in scriptis; & si ab illis recedatur ante confectam scripturam, nulla debetur gabella, vel laudimium.
- 13 Communitas potest admittere novum licitatorem, antequam subhastationes factæ fuerint, & in scripturam redactæ, ac conditiones adimpletæ, & num. 14.
- 15 Oblator nihil fecisse dicitur, nisi Communitati exactionem, vel aliud ius subhastanti, cantionem præstiterit.

78 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

- 16 Nulla facta mutatione possessionis, nullum debetur laudimium.
- 17 Amplia, etiam si translata sit possessio per clausulam Constituti. Idem de aliis clausulis: num. 18.
- 19 Possessio non probatur per instrumentum, nisi fiat in conspectu rei tradite.
- 20 Perfecto contractu, & tradita possessione, non licet ab eo recedere absque solutione laudimii.
- 21 Quomodo concipiendus sit contractus, ne partes teneantur ad laudimium, dum ab eo recedunt.

Vidua, eademque tuitrix liberorum suorum quandam Baroniam, cujus directum dominium ad Christianissimum Francorum Regem spectabat, tam suo quam liberorum nomine vendere, & instrumentum venditionis celebrare pretio centum sexaginta millium librarum promiserat, sed oblato majori pretio, eandem alteri effectualiter venderat, traditione subsequuta. Is qui à Rege jurium laudimii ejusdem terræ obtinuerat concessionem, non solum ex secunda, sed etiam ex prima conventionione laudimium deberi contendebat? Respondi nullum ex primo contractu deberi laudimium, & ideo Consului ut ab hac prætentione desisteret, prout in effectu destitit.

- 1 Primum, quia contractus ille promissionem vendendi potius quam venditionem continebat: ex illa autem simplici promissione, nullum debetur laudimium. Amed. à Pont. *quæst. laudim. 35.* Burg. *de laudem. part. 2. inspect. 8. n. 8.* Surd. *conf. 84. num. 3.* aliud enim est venditio, aliud promissio de vendendo. Ludovis. *decis. 18. n. 4.*
- 2 Ex promissione siquidem de vendendo, nulla oritur actio realis, sed duntaxat personalis: nec promittens vendere tenetur præcisè ad rei venditæ traditionem, nec ad eam cogi potest, licet illam præstare possit; sed liberatur præstando interesse: talique contractus potius est quidam contractus innominatus, in quo licita est penitentia, antequam sequutum fuerit implementum. Surd. *conf. 3. 2. num. 14. & sequentib.* Menoch. *conf. 122. n. 22. & 23.* Mart. Medic. *decis. 12.*
- 3 Neque obstat si dicatur, stante iuramento in dicta promissione adhibito, promissorem cogi posse præcisè ad rem præstandam, ex Boerio *decis. 3. num. 2. & seqq.*
- 4 Respondetur enim, etiam stante iuramento, non posse promissorem præcisè cogi ad rei traditionem, sed liberati præstando interesse. Tiraq. *de retract. convent. §. final. num. 49.* Ludovis. *decis. 241. num. 7.*
- 5 † ubi id maxime procedere alicui, quando talis promissor non poterat præcisè factum præstare, prout in casu isto vidua non poterat tradere Baroniam venditam, quæ non ad ipsam, sed ad ejus liberos in pupillari ætate constitutos pertinebat; quorum bona sine solemnitatibus à jure, in bonis pupillorum vendendis, requisitis, tradere per viam alienationis non poterat.
- 6 Similiter non obstat si dicatur, contractum illum potius naturam venditionis sapere, quam promissionis de vendendo: & per consequens ex eo laudimia deberi: quia mens contrahentium per verba præcisè & obligatoria, relata sunt ad actum tunc præsentem, & omnia ad actus substantiam requisita intervererunt: ex traditis per Rubeum Alexandrinum *conf. 29. per totum.* Fortun. Garz. *ad l. juris gentium, in princ. n. 92. circa finem, vers. unde distingue.* Argent. *ad con-*

suet. Britan. articulo 60. not. numero 24.

Respondetur enim, quod aut respicimus personam 7 Domine viduæ, aut liberorum ipsius: Quod attinet ad viduam, licet proprio nomine se obligaverit; tamen cum Baroniam ad ipsam non pertineret, non potuit stipulato contra ipsam proprio ejus nomine aliqua realis actio acquiri, sed sola personalis ad interesse in defectum traditionis. Qui enim rem alienam vendit, & multo fortius, qui vendere illam promittit, solum actione personali conveniri potest, & per consequens ex illo capite nullum debetur laudimium. Codex Fabrian. *lib. 4. tit. 42. de iure emphyt. defin. 74. in princ.* & habetur in notis ad Amed. à Pont. *de laudem. nota 39. vers. hinc ex rei aliena, & Argent. in tract. de laudem. §. 21.* ubi nominatim de venditione per parentes de bonis ad liberos spectantibus, nulla deberi laudimia plenè demonstrat.

Si verò ad liberorum personas habeatur respectus, 8 non potest dici quod venditio facta fuerit pro tempore tunc præsentis, sed tantum pro futuro; quia cum ipsi non vendiderint, sed mater illorum tuitrix vendere promiserit; non est jus quæsitum Domino, nisi sequutà liberorum, ad quos bona pertinent, rati habitatione formiter & solemniter facta. Immo cum expressè fuerit conventum, faciendas esse subhastationes, aliasque solemnitates in bonorum ad minores pupillos spectantium alienatione necessarias, quæ tempore dictæ promissionis intervenire non poterant; sequitur contractum remanere in terminis nudæ promissionis, & contractum illum esse considerandum non uti factum, sed uti faciendum, & per consequens ex eo laudimia non deberi.

Præsertim verò, quia etiam si vera & realis fuisset 9 facta venditio, ipsa tamen nullitatis vitio laboraret, uti de bonis pupillorum facta absque interveni decreti, & aliarum solemnitatum, quæ ex juris dispositione in similibus bonorum alienationibus pro forma requiruntur: juxta *l. magis puto, §. non passim, ff. de reb. eorum.* Roland. *conf. 33. per tot. vol. 1.* Quæ nullitate supposita consequens est, ut nec laudimium debeat. Burg. *de laudem. part. 2. inspect. 10. num. 2.* Argent. *in d. tract. de laudem. §. 17.* Amed. à Pont. *q. 39. n. 1. & seqq.*

Confirmantur prædicta evidenti ratione, siquidem 10 ex contractu imperfecto & condicionali, non sequutà purificatione conditionis, laudimium nullum deberi verum est: Argent. *de laudem. §. 3.* Burg. *part. 2. inspect. 16. per tot.* venditio autem, de qua agebatur, non poterat dici perfecta ante decretum Magistratus interpositum, & alias solemnitates prædictas in talium bonorum alienatione requisitas. † Cum solemnitates illæ adhiberi non possint, nisi interveniente scriptura, quæ necessariò intervenire debet in alienatione bonorum pupillariorum. Roland. *dict. conf. 33. n. 13. vol. 1.* Cyn. *in l. instrumentis, Cod. de fide instrum. & iure hasta fide lib. 10.* † Et tales contractus, qui 12 sunt præcedentibus subhastationibus, dicuntur contractus in scriptis, à quibus licitum est recedere, nullà solutà gabellà, vel laudimio, donec facta fuerit scriptura solemnitas. Bald. *conf. 7. Factum super quo, n. 1. vol. 5.* Mangil. *de subhastat. q. 22. per tot.* Menoch. *lib. 3. præsumpt. 148. n. 2. & 14.*

Et per hanc rationem ego alias Consului pro quada 13 dam Communitate, licet facta fuisset obligatio certæ summæ per quendam emptorem, seu conductorem reddituum ipsius, & in publico consilio acceptata; potuisse tamen communitatem aliam ad pinguiorum oblationem admittere, cum contractus non esset perfectus, donec intervenissent subhastationes formiter factæ, & in scripturam publicam redactæ.

CAPVT XXXVIII.

Si testator certam summam filio legaverit, dum erit ætatis 25. annorum, & interim alimenta; utrùm alimenta cessent in ætate 25. annorum; an verò quando solvetur legatum, si solutio differatur per hæredem post tempus à testatore præfixum. Et quid si filius sine consensu matris contra paternum præceptum uxorem duxerit.

S V M M A R I V M.

- 1 *Diffio interim, adjecta legato alimentorum, debet explicari favore alimentariis, & n. 5.*
- 2 *Pubertatis nomine in materia legati alimentorum, intelligitur plena pubertas.*
- 3 *Plena pubertas in masculis est annorum 18. in feminis verò est 14.*
- 4 *Alimenta sine temporis præscriptione relicta, debentur pro toto vitæ tempore.*
- 6 *Diffio interim, explicanda est in odium debitoris morosi.*
- 7 *Maximè dum agitur de filio, qui alioquin sortem legati sui consumeret, & n. 12.*
- 8 *Diffio interim, quandoque sumitur pro donec.*
- 9 *Observantia consideranda est in materia alimentorum.*
- 10 *Mater alimenta filio pietatis intuitu donasse censetur, nisi protestata fuerit.*
- 11 *Mater administratrix bonorum filii, censetur ei donasse alimenta in eo in quo excedunt fructus bonorum.*
- 12 *Per alimentorum præstationem fors principalis non debet minui.*
- 13 *Mater, & successivè frater, tenentur ad alimenta jure sanguinis.*
- 14 *Non datur repetitio alimentorum pietatis intuitu præstitorum.*
- 15 *Conditio non nubendi sine consensu alterius, rejicitur ipso jure: sed vide num. sequent.*
- 16 *Amplia, etiamsi conditio ad arbitrium boni viri referatur.*
- 17 *Non rejicitur conditio de non nubendo sine consensu alterius; quia non est contraria libertati matrimonii.*
- 18 *Valida est conditio non nubendi sine licentia alicuius.*

Pater filio certam summam testamento legaverat, solvendam dum 25. ætatis suæ annum complevisset, & interim alimenta. Filius post annos 25. completos legatum nõ petierat, sed à matre primum, deinde à fratre per aliquot annos alimenta, fructibus, seu interesse legati majora perceperat: illo legatum petente, duæ exceptiones à fratre in medium allatæ fuerunt; quarum altera alimentorum post 25. annos ætatis legatarii illi præstitorum compensatione nitebatur: altera ex matrimonio per eum, renitente matre, contra paternam prohibitionem contracto, fundamentum capiebat: Sed neutram exceptionem obstare censui.

Nam quod attinet ad alimenta, testatoris illa legantis voluntas non ad tempus legitimæ ætatis, seu 25. annorum legatarii restringenda erat, sed usque

G 4 ad

- daçta, prout requiritur, dum agitur de bonis & rebus Univerſitatum. Mangil. in d. tract. de subhaſtat. 14 q. 86. n. 8. junct. d. q. 22. n. 3. † Et donec facta fuerit ſcriptura, potuit Univerſitas à contractu impune recedere. Bald. d. conf. 7. vol. 5. Afinius de exequent. 15 §. 6. cap. 3. n. 19. & 38. † neque dicitur iſte oblatoꝝ validam feciſſe oblationem, niſi idoneam cautionem dederit cum effectu, prout fuerat in capitulis expreſſe declaratum. Bald. conf. 327. n. 1. vol. 2. Et ita fuit obſervatum per Dominos Conſules Avenionenſes hoc anno 1648. & menſe Junii, circa Firmam Marcelli; & Civitas receſſit à ſubhaſtatione illius Firmæ, aliſſque conductoꝝ conceſſit: quia contractus nondum erat in ſcripturam redactus, neque cautiones acceptatæ.
- Sed ut ad propoſitum redeamus, quanvis ageretur de vera, pura, & valida venditione; tamen cum illa non eſſet per veram & actualem oblationem conſummata, poterunt partes ab ea impune recedere, abſque laudemii ſolutione. Cum enim laudemium nulla alia de cauſa ſolvatur, quam propter manus mutationem, & propter laborem inveſtituræ, ſequitur † nullâ factâ poſſeſſoris mutatione, nullâque capâ poſſeſſione novâ, nec inveſtitura, laudemium nullum deberi: ut egregiè comprobat Argent. de laudem. §. 2. & fuſius Anton. Faber in tract. de laudem. decade 1. errore 6. per totum, ubi id fuſè comprobat. Burg. p. 2. inſpect. 11. n. 7. Celſ. Hug. conf. 60. n. 16. & 23. Cancr. lib. 1. variat. reſol. cap. 12. n. 21. in novis. Quia, inquit, non fit præjudicium domino, niſi res feudalſ novo emphyteutæ tradatur; nec dicitur res alienata, antequam ad effectualem rei traditionem deveniſſet ſit: † adeo ut nec ſufficiat poſſeſſionis tranſlatio per clauſulam Conſtituti, ad effectuſ de quo agitur: ut per eundem, num. 26. † Sicuti non ſufficiunt ad obligandum emptorem iſtum ad laudemii ſolutionem aliæ clauſulæ per Notarios appoſitæ, veluti vendidit, ceſſit, & tranſtulit, &c. quia iſtæ non ſunt clauſulæ tranſlativæ domini, nec poſſeſſionis; ſed per eas duntaxat datur facultas poſſeſſionem accipiendi authoritate propriâ. Bart. in l. prædia, n. 3. ff. de acquir. poſſeſſ. in princip. † Quia per iſtrum mentum non probatur tranſlatio poſſeſſionis, niſi fiat in conſpectu rei traditæ, l. clavibus, ff. de acquir. poſſeſſ. Bart. in l. 1. in princip. ff. eod. tit. unde non obſtantibus illis clauſulis, licitum eſt recedere à contractu, & res dicitur adhuc integra. Multò igitur magis in caſu iſto, in quo nulla tranſlatio actualis juriſ, ſed ſola promiſſio facta erat. † At ſi contractus fuiſſet perfectus, non liceret ab eo recedere in præjudicium domini directi, cui jus eſſet quæſitum; imò ſequeretur retrotranſlatione, duplex laudemium deberetur, ut in ſimili de gabella loquens comprobat Ciriac. Nig. controverſ. 179. n. 8. & 9. † Ideo omnino qui à contractu recedunt, advertere debent, ut ſi novus contractus incundus ſit, utpote in caſibus in quibus requiritur actus rettoſimilis, juxta l. ab emptione §. 8. cum ibi notat. ff. de pactis, id non fiat per viam novæ traditionis, ſed per viam ſimplicis reſolutionis primi contractus: prout in eadem l. conſultit Bart. ſub num. 11. & Iaſ. n. 16. & alii, Ciriac. controverſ. 63. n. 29. & 30. Et ex his nullum deberi laudemium fuit inter partes declaratum. Cæterum Avenione obſervanda eſt diſpoſitio ſtatuti lib. 1. rubric. 72. articulo 30.